

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1709/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-279/24 E

Název	Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí
Sídlo	Dobrovského 630, Žichlínské Předměstí, 563 01 Lanškroun
E-mail	zslado@lanskroun.cz
IČO	00 854 379
Identifikátor	600 104 168
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavel Resler
Zřizovatel	město Lanškroun
Místo inspekční činnosti	Dobrovského 630, Lanškroun
Inspekční činnost na místě	2., 3. a 7. 10. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Lanškroun, Dobrovského 630, okr. Ústí nad Orlicí (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Ve škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo

351 žáků v 18 třídách. Škola evidovala 39 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a 21 žáků s odlišným mateřským jazykem, šest žáků se vzdělávalo podle individuálního vzdělávacího plánu. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola dětí* (dále „ŠVP ZV“).

V době inspekční činnosti bylo ve čtyřech odděleních školní družiny zapsáno 106 účastníků z celkové kapacity 120. Činnost zájmového vzdělávání vychází ze Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Organizován je ranní a odpolední provoz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel působí ve své funkci prvním rokem, v prostředí školy se orientuje díky mnohaletému působení ve škole na pozici zástupce ředitele školy. Má jasně nastavený systém řízení, ve kterém usiluje o vytváření dobrých podmínek pro vzdělávání i práci zaměstnanců. V koncepci rozvoje školy, zpracované pro období 2024-2030, která vychází ze znalosti prostředí a místních podmínek, stanovuje reálné cíle k dalšímu vývoji školy. Mezi stanovené priority patří například kultura školy, rozvoj výuky cizích jazyků, podpora přírodovědného a technického vzdělávání, upevňování školních tradic, spolupráce školy s různými institucemi, podpora pedagogických pracovníků v jejich profesním rozvoji, zajištění materiálního a technického vybavení školy. Vedení školy se podařilo úspěšně zahájit činnost *Učitelského klubu* za účelem neformálního setkávání učitelů, které slouží k podpoře učitelské soudržnosti, sdílení zkušeností a posilování profesního růstu. Pozitivní vliv na účelné řízení vzdělávacího procesu je řešení aktuálních záležitostí pedagogickou radou i metodickými orgány školy. Organizační struktura a rozdělení kompetencí zaměstnanců jsou funkčně nastaveny. Pro cílenější a účelnější řešení provozních a pedagogických záležitostí byla nově zavedena funkce zástupkyně ředitele pro první stupeň. Přenos informací a otevřená komunikace přispívají k efektivnímu řízení školy, posilují dobré pracovní klima a bezpečné prostředí pro všechny účastníky vzdělávání. Vedení školy realizuje hospitační činnost, která je ve většině případů podnětná pro profesní rozvoj učitelů. Závěry z hospitační činnosti jsou s učiteli projednávány, výstupem jsou konkrétní doporučení, jejichž aplikaci do praxe by bylo vhodné dále cíleně ověřovat (např. efektivitu využitých metod a forem práce, diferenciaci úkolů ve vztahu k individuálním vzdělávacím potřebám žáků celého spektra nadání, stanovování a vyhodnocování cíle hodiny).

Prostřednictvím dokumentů a předpisů školy jsou nastavená jasná a srozumitelná pravidla a podmínky jejího fungování. Dílčí nedostatky v dokumentaci byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je, v souvislosti s revizí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, průběžně upravován.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, tvoří ho učitelé s dlouholetou i kratší pedagogickou praxí. I přes nekvalifikovanost části pedagogického sboru nebo výuku některých předmětů učiteli s odlišnou oborovou specializací, personální podmínky umožňují plnění výchovně vzdělávacích cílů. Personální obsazení na pozicích výchovných poradkyň a školních metodiček prevence odděleně pro první a druhý stupeň je odpovídající rozsahu zajišťovaných školních poradenských služeb. Začínající učitelé jsou metodicky vedeni zkušenějšími kolegy. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy vytváří vhodné podmínky, četnost účasti na vzdělávacích akcích je přibližně rovnoměrně rozložená. Mezi důležité nástroje podpory učitelů patří také vzájemné hospitace, které ve škole probíhají pravidelně a jsou vedením školy koordinované. Vedení školy podporuje učitele ve formulaci a následném vyhodnocování plánu osobního profesního rozvoje, který by reflektoval jejich aktuální potřeby a směřování školy. Doporučením je podpořit účast učitelů

více na vzdělávacích akcích zaměřených na využívání formativního hodnocení a práci s heterogenní třídou se zaměřením na nadané žáky.

Škola disponuje dvěma budovami, které stojí v uzavřeném areálu, jehož součástí je také bazén se saunou, školní hřiště a školní zahrada s arboretem. Prostředí školy je v obou budovách podnětné, umožňující žákům uskutečňování různorodých vzdělávacích aktivit. Kromě kmenových tříd se ve škole nachází řada odborných učeben, například nově upravená učebna fyziky a chemie, učebna informatiky, přírodopisu, dílny, žákovská kuchyňka. Materiální podmínky v oblasti pomůcek a vybavenosti tříd jsou na dobré úrovni a napomáhají tak k pozitivnímu průběhu učebních činností. V jednotlivých třídách jsou volně přístupné skříně s pomůckami a knihami. V některých třídách jsou lavice uspořádány netradičně a v zadní části učeben je koberec pro skupinovou práci nebo hru a odpočinek. Žáci se podílejí na tvorbě estetických prvků školního prostředí. Chodby i třídy jsou vyzdobeny moderními didaktickými materiály, výtvarnými pracemi žáků a květinami.

V době inspekční činnosti probíhaly v samostatné budově, kde je zázemí pro školní družinu, rekonstrukční práce. Zájmové vzdělávání bylo dočasně přesunuto do tříd prvního stupně. Omezenější herní a pracovní místa v učebně ve školních lavicích příliš nepřispívaly k účinné relaxaci žáků po vyučování. Pro spolehlivé a bezpečné vyzvedávání žáků zákonnými zástupci ze školní družiny a omezení narušování pedagogické práce vychovatelek je vhodné zvážit instalaci elektronického přístupového systému (kontrola vstupů a výstupů z budovy).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaných hodinách na prvním stupni byly vzdělávací cíle nastaveny pro všechny žáky na stejné úrovni. Mladší žáci byli v části hodin vhodným a zajímavým způsobem motivováni k učení. Přirozeně tak byly rozvíjeny jejich komunikativní dovednosti. Dostatek času byl věnován upevňování získaných znalostí a dovedností. Účelná diferenciací a individualizací zadávaných úkolů (včetně nabídky činností pro nadanější nebo rychleji pracující žáky) nebyly součástí výuky. Často nebyly učitelem využity možnosti pro rozvoj postojů žáků v daných situacích (např. při spolupráci žáků ve skupině, pomoc učiteli a spolužákovi, úklid používaných pomůcek apod.). Pokud byl uplatněn déle trvající frontální způsob výuky, žáci ztráceli pozornost a věnovali se jiným činnostem. V případě činnostního učení byla reakce žáků zcela opačná. Metody vedoucí ke spolupráci žáků ve dvojicích a ve skupinách je doporučeno zařazovat častěji. Žáci se tak učí různými styly učení, učí se diskutovat, objevovat a respektovat jiné návrhy postupů. Účelné je využívat situace pro vzájemné učení mezi spolužáky. Zájem o probírané učivo učitelky podněcovaly názornými pomůckami. S digitální technikou pracovaly spíše učitelky, minimálně žáci. Průběžné slovní hodnocení práce žáků mělo většinou motivační charakter, probíhalo spíše přirozeně než plánovaně. Závěrečnému shrnutí, ověření pochopení učiva a zhodnocení práce bylo vyhrazeno méně času, někdy zasahovalo i do přestávky. Pokud bylo realizováno, tak většinou v rychlejším tempu a často formálně. K vyhodnocení dosažených cílů hodiny a výsledků učení tak učitelky nezískávaly podrobnější zpětnou vazbu.

Zhlédnuté hodiny druhého stupně vykazovaly řadu společných znaků. Všechny byly připravené, čas využití beze zbytku (spíše překročení vymezeného času na úkor zhodnocení cíle a jeho zvládnutí), atmosféra byla podnětná, kdy se žáci bez obav mohli vyjadřovat. Čas pro plnění úloh podle požadovaného postupu byl dostačující. V některých hodinách (např. ve výuce dějepisu) se učitelům podařilo vhodně zařadit do výuky účelnou práci žáků ve dvojicích, efektivní využití mobilních telefonů pro práci s informacemi a získat smysluplnou zpětnou vazbu od žáků k výsledkům práce. Účelný byl rozvoj čtenářské

gramotnosti žáků ve výuce českého jazyka a literatury. Samostatné čtení žáků bylo vhodně využito k reflexi na jejich prožitky z četby. Výuka cizích jazyků byla převážně vedená v daném jazyce, častá byla vzájemná cizojazyčná konverzace a zařazování poslechových ukázek s cílem procvičit a průběžně upevňovat všechny jazykové kompetence s důrazem na mluvený projev. Výuka přírodovědných předmětů a informačních technologií byla zaměřena na praktické využití získaných vědomostí, avšak s rozdílnou mírou využití názorných pomůcek a zapojením žáků do procesu vzdělávání. Doporučením pro školu je více využívat sdílení pedagogických postupů napříč předměty např. efektivními vzájemnými hospitacemi, tandemovou výukou, zvýšenou spoluprací učitele a asistentky a podpořit rozvoj profesních kompetencí učitele vhodně plánovaným dalším vzděláváním pedagogických pracovníků.

Ve sledované výuce převládala frontální forma výuky, kterou učitelé ve většině sledovaných hodin vedli z pozice jediného zdroje informací. Často byl účelně zařazován řízený rozhovor, který většině žáků umožnil aktivní zapojení do výuky. Zejména pro výuku matematiky je doporučením více zařazovat např. samostatnou práci žáků, při které učitel nemusí pracovat se všemi žáky ve stejném tempu. To umožní učiteli výraznější možnost individuální dopomoci pomalejším nebo méně úspěšným žákům, a zároveň nebude omezovat žáky nadané a rychlejší. Diferenciace náročnosti úloh nebo využití gradovaných úloh nebylo zaznamenáno. Úspěšnější žáci buď čekali na spolužáky nebo jim učitel přidal práci navíc. Doporučením je vyhledávat nadané nebo šikovné žáky a podporovat je přímo v hodinách nikoliv prostřednictvím více úloh podobné náročnosti, ale nabídnout jim obtížnější úlohu podporující rozvoj jejich talentu. Tvorba vlastního portfolia a jeho následné využívání by vhodně podpořila samostatnost žáků, jejich sebereflexi a odpovědnost za výsledky vlastního učení.

V několika případech učitelé úspěšně pracovali s vhodně formulovaným pedagogickým vzdělávacím cílem se zaměřením na žáka (naučíte se, pochopíte, dokážete, zvládnete apod.) a ověřením jeho naplnění, přesto je stále přetrvávajícím jevem záměna cíle hodiny a jejího obsahu. Závěry hodiny s účelnou zpětnou vazbou byly zaznamenány jen v některých hodinách, učitelé občas získávali zpětnou vazbu již v jejich průběhu. Největší překážkou pro kvalitní závěry ve většině hodin s adekvátním zhodnocením ze strany žáků byl nedostatek času. Na rychlé zhodnocení výuky v závěru pouze ze strany učitele žáci většinou nereagovali, což částečně omezovalo vyhodnocení užitých učebních strategií. Příležitostí je v některých hodinách lépe vyhodnocovat dosažení stanovených vzdělávacích cílů pro další plánování vzdělávacího obsahu s výraznějším využitím sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení žáků směrem k vlastnímu učebnímu pokroku.

Po ukončeném dopoledním vyučování měli žáci ve školní družině dostatek času pro odpočinek a hru podle vlastního výběru. Dočasný pobyt v náhradních prostorách (kmenových třídách) byl kompenzován pohybovými aktivitami na školní zahradě nebo formou vycházek. Pozitivním zjištěním bylo časové vymezení společné pravidelné výchovné a vzdělávací činnosti. Ta je obsahově podrobněji rozpracovaná pro jednotlivá oddělení v tematických plánech. Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině přirozeně prohlubuje obsah základního vzdělávání žáků na prvním stupni. Zpestřením jsou návštěvy filmových představení, plavání, sportovní hry, různé soutěže pořádané DDM Damián ve městě nebo tematické oslavy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje průběžné i celkové výsledky žáků. Ročníkové výsledky žáků jsou dlouhodobě velmi dobré, za poslední školní rok 2023/2024 bylo příznivým zjištěním vysoké procento žáků s vyznamenáním (přes 60 %). Na prvním stupni jsou vyznamenání žáků odrazem motivačního charakteru ročníkového hodnocení, na druhém stupni (přibližně čtvrtina z celkového počtu vyznamenaných žáků školy) i velmi dobrou úroveň znalostí a dovedností nadaných žáků. Žáci hodnoceni stupněm nedostatečný jsou na konci školního roku spíše výjimkou.

Skutečností k zamyšlení a k systematickému sledování a vyhodnocování je rozložení míry využívaných výchovných opatření na prvním a druhém stupni, resp. v jednotlivých vzdělávacích obdobích. Ve školním roce 2023/2024 byli žáci 1. až 3. ročníku výhradně hodnoceni za přístup a snahu pochvalami. Ve 4. až 6. ročníku byl vysoký počet pochval doprovázen častými kázeňskými opatřeními, která byla z větší části udílena zejména za zapomínání pomůcek, úkolů apod., v 7. až 9. ročníku vzrostla míra udílených kázeňských opatření i za závažnější porušení školního řádu, ve vyšší míře i za záškoláctví nebo za hrubé a ohrožující chování žáků vůči učitelům nebo spolužákům. To bylo doprovázeno i několika sníženými hodnoceními chování žáků včetně třetího stupně. Doporučením je analyzovat tento stav, vyhodnotit reálné důvody a přijmout případná vhodná opatření k jeho řešení.

Na práci učitelů v hodinách navazuje svou činností školní poradenské pracoviště, které je tvořeno dvěma výchovnými poradkyněmi a dvěma metodičkami prevence. Pracovnice školního poradenského pracoviště se pravidelně setkávají s ředitelem, třídními učiteli, případně s dalšími učiteli, v některých situacích je přizvána i psychologka, která externě působí ve škole jeden den v týdnu. Schůzky se konají nejméně jednou měsíčně. Ředitel přenesl část pravomocí na zástupkyni pro druhý stupeň, která je zároveň jednou z metodiček prevence. Školní poradenské pracoviště organizuje pravidelná setkávání metodiků prevence s učiteli pod názvem *Učící se skupina*, která zajišťuje koordinační a poradenskou činnost v oblasti primární prevence rizikového chování žáků. Pro posílení prevence šikany je využívána bezpečná komunikační platforma *Nenech to být*. Na chodu školy se podílí žakovský parlament, který je tvořen vždy dvěma žáky z každé třídy (třetí až devátý ročník).

Výuka a smysluplné trávení volného času jsou podporovány zájmovými útvary technického, humanitního i rukodělného charakteru (např. keramika, technický kroužek, kroužek robotiky, kroužek vizuálního programování). Tvoří tak zároveň součást primární prevence nežádoucích projevů v chování. Pro podporu rozvoje technického vzdělávání je efektivně využíváno Centrum polytechnického vzdělávání ve škole. Škola dlouhodobě dosahuje úspěchů na Festivalu vědy a techniky mládeže v Pardubickém kraji. Žáci se účastní mnoha soutěží přehlídek zejména s technickým zaměřením.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně ve vedení školy, nově byla zavedena funkce zástupkyně pro první stupeň,
- byla vybudována nová odborná učebna pro výuku fyziky a chemie,
- probíhající rekonstrukce budovy prvního stupně a školní družiny.

Silné stránky

- Dlouhodobá spolupráce školy s místními i zahraničními partnery, realizace aktivit pro širokou veřejnost, spolupráce s jinými školami a městem (1.5),
- účelné delegování pravomocí v rámci vedení školy (2.1),
- aktivní rozvoj technického vzdělávání s využitím Centra polytechnického vzdělávání ve škole, podpora rozvoje jazykových kompetencí žáků (2.4).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Častá absence shrnutí učiva, zhodnocení splnění stanovených cílů a uzavření hodin se zapojením a zpětnou vazbou od žáků (4.1),
- nízká míra práce s informacemi a jejich zdroji ve výuce (4.2),
- malá míra diferenciací výuky vzhledem k žákům celého spektra nadání a potřeb (4.3),
- nízká četnost zařazování formativního hodnocení, sebehodnocení nebo vrstevnického hodnocení (4.3).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na smysluplné zařazení sebehodnocení žáků do závěrů hodin, kde by jim pomáhalo k pochopení vlastního pokroku v učení a upevnění postojů k vlastnímu učení,
- motivovat pedagogické pracovníky k vyhledávání a vhodné podpoře nadaných žáků a žáků s hlubším zájmem o předmět dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání,
- zařadit vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky zaměřené na využívání formativního hodnocení a práci s heterogenní třídou s důrazem na nadané žáky,
- využívat ve větší míře sdílení pedagogických postupů napříč předměty pro podporu rozvoje profesních kompetencí učitelů,
- zvýšit podíl žáků na tvorbě vzdělávacího obsahu, nepředkládat pouze hotové poznatky,
- využít pro kvalitní výuku anglického jazyka ve druhém ročníku v plné míře disponibilní hodiny učebního plánu školního vzdělávacího programu namísto nepovinného předmětu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 12. 9. 2024
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola dětí* ve verzi s platností od 1. 9. 2022
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2016 ve znění dodatku č. 1 s platností od 1. 9. 2018
4. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2022, ve znění platných dodatků
5. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2023 ve znění platných dodatků
6. Koncepce rozvoje školy na období 2024 až 2030
7. Školní matrika pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (výběr)
8. Rozvrhy hodin tříd a učitelů v základní škole pro školní rok 2024/2025
9. Třídní knihy základní školy pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025
10. Přehledy výchovně vzdělávací práce ve školní družině pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025
11. Zápisní listky do školní družiny pro školní rok 2023/2024 (výběr)
12. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
13. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2023/2024
14. Dokumentace k prevenci rizikového chování žáků, školní rok 2024/2025
15. Záписy z pedagogických rad za školní roky 2023/2024 a 2024/2025
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2024/2025
17. Záznamy z hospitační činnosti pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Martina Kutinová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

24. 10. 2024